

IV U 759/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Danuta Domańska

Protokolant: sekr. sąd. Emilia Witkowska - Marciniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022 roku w T.

sprawy **B. W. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

przy udziale E. K.

o ustalenie istnienia ubezpieczeń społecznych

na skutek odwołania B. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 19 maja 2021 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż B. W. (1) u płatnika składek E. K.:

a) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia od 20 marca 2020 roku do 31 maja 2020 roku;

b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik od 15 czerwca 2020 roku;

II. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sędzia Danuta Domańska

IV U 759/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2021 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt. 1, art. 6 ust. 1 pkt. 1 i 4, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021r., poz. 423 z późn. zm.; dalej jako ustawa systemowa), – stwierdził, iż **B. W. (1)** u płatnika składek **E. K.**:

- nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia od 20.03.2020r. do 14.06.2020r.

- nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik od 15.06.2020r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż dokumentem zgłoszeniowym przekazanym 18.05.2020r. płatnik składek zgłosił B. W. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia od 20.04.2020r. Następnie dokumentem przekazanym 16.06.2020r. płatnik składek wyrejestrował B. W. (1) z ubezpieczeń od 20.04.2020r. i przekazał zgłoszenie do ubezpieczeń B. W. (1) jako osoby wykonującej zlecenie od 20.03.2020r. Dokumentem przekazanym 18.06.2020r. płatnik składek wyrejestrował B. W. (1) z ubezpieczeń jako osobę wykonującą umowę zlecenia od 15.06.2020r. i zgłosił ją do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika od 15.06.2020r. Płatnik składek przekazał też za B. W. (1) imienne raporty rozliczeniowe z wykazaną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości: (...) - 210,00 zł., (...) - 500,00 zł., (...) - 742,72 zł., od (...) - do (...) - po 1300,00 zł., (...) -1400,00 zł., (...) - 186,58 zł., za (...) - 0,00 zł.

ZUS wskazał, że wszczął postępowanie, kierując do płatnika składek E. K. oraz do B. W. (1) pisma w celu wyjaśnienia okoliczności wykonywania umowy zlecenia oraz świadczenia pracy w ramach stosunku pracy.

W uzasadnieniu decyzji ZUS przedstawił przebieg dokonanych przez siebie ustaleń i stwierdził, iż całokształt zebranego materiału daje podstawy do stwierdzenia, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych od 20.03.2020r. do 14.06.2020r. oraz przekazanie imiennego raportu rozliczeniowego za 3/2020r. za B. W. (1) dopiero w czerwcu 2020r. miało jedynie na celu zwiększenie ilości osób zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych u płatnika składek E. K., a nie sam fakt podjęcia i wykonania zlecenia. Ponadto zgłoszenie do ubezpieczeń B. W. (1) jako pracownika było działaniem ukierunkowanym na uzyskanie przez płatnika jedynie dofinansowania w ramach Tarcz Antykryzysowych, zgłoszenie B. W. (1) jako osoby wykonującej pracę na podstawie umowy zlecenia od 20.03.2020r. do 15.06.2020r. było celowym działaniem umożliwiającym uzyskanie wyższej subwencji w ramach Tarczy Finansowej wypłacanej przez Polski Fundusz Rozwoju.

ZUS zakwestionował potrzebę gospodarczą zatrudnienia B. W. (1) na stanowisku barmana od 16.06.2020r. z uwagi na obostrzenia w zakresie otwarcia barów od rozpoczęcia pandemii, jedynie okres wakacyjny pozwolił na delikatne poluzowanie obostrzeń. Stąd ZUS nie dał wiary, że B. W. (1) świadczyła pracę jako barmanka przy zamkniętych barach. Organ rentowy wskazał, że strony postępowania nie przedłożyły żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie zlecenia oraz obowiązków pracowniczych w ramach stosunku pracy. Ponadto płatnik składek w ramach Tarcz Antykryzysowych złożył wnioski o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek oraz wnioski o jednorazowe dodatkowe świadczenia postojowe w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym COVID - 19 dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Stąd też - zdaniem ZUS - zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych B. W. (1) sprzeczne jest z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Organ rentowy podkreślił też, że B. W. (1) jest teściową córki E. K. i bliska relacja stron mogła mieć wpływ na zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych B. W. (1). W opisanym stanie faktycznym rzeczywistym celem zawarcia przedmiotowych umów nie była wola realizowania umowy zlecenia i umowy o pracę przez B. W. (1) na rzecz E. K., ale skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o pozorowaniu ich wykonywania. Umowy takie uważa się za zawarte dla pozoru, a zgodnie z art. 83 § 1 kodeksu cywilnego za nieważne. Stąd też do B. W. (1) nie ma zastosowania art. 6 ust. 1 pkt. 1 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie od powyższej decyzji ZUS wniosła ubezpieczona **B. W. (1)** osobiście, wnosząc o ustalenie, iż:

- od dnia 20 marca 2020r. do dnia 14 czerwca 2020r. stosunek prawny zawarty pomiędzy nią a E. K. zakwalifikować należy jako umowę zlecenie;

- ustalenie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w powyższym okresie z tytułu wykonywania umowy zlecenia;

- ustalenie, że od dnia 15 czerwca 2020r. stosunek prawny zawarty między stronami należy zakwalifikować jako umowę o pracę;

- ustalenie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 15 czerwca 2020r. z tytułu nawiązanego stosunku pracy.

W uzasadnieniu odwołania B. W. (1) nie zgodziła się z twierdzeniem organu rentowego, iż sporne umowy zostały zawarte dla pozorów. Wskazała, że E. K. zaplanowała w 2020r. remont, między innymi, w lokalu przy ul. (...), na co otrzymała pożyczkę z (...) Sp. z o.o. Remont rozpoczął się w marcu 2020r., a więc w czasie pandemii. E. K. choruje przewlekłe na reumatoidalne zapalenie stawów i schorzenia kardiologiczne, a więc istniała potrzeba udzielenia jej pomocy w pracach porządkowych po remoncie, stąd też decyzja o zatrudnieniu B. W. (1) na podstawie umów zlecenia. W czerwcu 2020r., zgodnie z decyzją władz, wznowiono ponownie działalność gastronomiczną w Polsce, zaistniała konieczność zatrudnienia dodatkowej osoby na stanowisku barmana, stąd E. K. zaproponowała pracę B. W. (1) na podstawie umowy o pracę. B. W. (1) podała też, że faktycznie świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę do stycznia 2021r., kiedy to uległa wypadkowi i była czasowo niezdolna do pracy, potem wróciła do pracy i świadczy ją do dnia dzisiejszego. W czerwcu 2020r. została skierowana na badania lekarskie i odbyła szkolenie bhp. Fakt świadczenia pracy potwierdzają listy obecności i zawińskowani świadkowie.

W zakresie zgłoszenia B. W. (1) do ubezpieczeń ubezpieczona wskazała, iż pandemia COVID - 19 oraz przymusowe zamknięcie wielu placówek całkowicie zdeorganizowało działalność wielu podmiotów, co wyjaśni świadek prowadzący usługi z zakresu księgowości dla płatnika składek, ponadto na etapie postępowania prowadzonego przez organ rentowy E. K. była hospitalizowana, a świadek obsługujący księgowość była zakażona COVID - 19, natomiast B. W. (1) przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z wypadkiem, który miał miejsce w styczniu 2021r. Powyższe okoliczności sprawiły, iż materiał dowodowy przed organem rentowym nie został przedłożony w pełnym zakresie.

Ubezpieczona wskazała też, że E. K. otrzymała pomoc finansową w ramach PFR z tytułu zatrudnienia dwóch pracowników w oparciu o umowę o pracę, a nie z tytułu zawartych umów zlecenia, ponadto w celu uzyskania pomocy E. K. wykazała stan zatrudnienia z okresu, kiedy to odwołująca nie była zatrudniona na umowę o pracę. Stąd też B. W. (1) nie zgodziła się ze stanowiskiem organu rentowego, iż stosunek zlecenia został sztucznie wykreowany w celu uzyskania środków pieniężnych w wyższej wysokości. Stosunek zlecenia i stosunek pracy był faktycznie realizowany.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Płatnik składek E. K., działająca przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, w piśmie z dnia 10 sierpnia 2021r. poparła stanowisko wyrażone w odwołaniu oraz zgłosiła wnioski dowodowe.

/vide: - pismo - k. 136 - 137 akt/

W dniu 03 września 2021r. do sprawy wstąpił pełnomocnik ubezpieczonej będący radcą prawnym.

/ vide: - pismo z pełnomocnictwem - k. 182 - 183 akt/.

Na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. pełnomocnik ubezpieczonej pozostawił do uznania Sądu kwestię dat objęcia ubezpieczeniem B. W. (1) z tytułu umowy zlecenia.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

B. W. (1) ma 68 lat, ma wykształcenie średnie, jest bez zawodu, jest teściową córki E. K., otrzymuje emeryturę. W 2020 roku B. W. (1) poszukiwała jakiegokolwiek pracy, miała chorego męża i były potrzebne jej pieniądze.

DOWÓD: - decyzja o przyznaniu emerytury B. W. (1) z dnia 10.06.2013r. - k. 110 akt,

- przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:15:59 - okoliczności bezsporne.

E. K. ma 64 lat, jest emerytką. Od końca 2017 roku prowadzi działalność gospodarczą w zakresie początkowo działalności gastronomicznej pod nazwą F. (...)E. K., poszerzonej następnie o wynajem lokali. Na początku działalności prowadziła dwa bary - w T. przy ul. (...) pod nazwą (...) oraz przy ul. (...), a w 2019r. otworzyła bar na ul. (...) w T. w związku z zamiarem poszerzenia działalności. W tym celu płatnik składek zawarła umowę najmu lokalu w T. przy ul. (...) z przeznaczeniem na działalność gastronomiczną. Następnie E. K. podjęła decyzję o przeprowadzeniu remontu w lokalach przy ul. (...) i przy ul. (...). W tym celu zawarła z Kujawsko - Pomorskim Funduszem Pożyczkowym Sp. z o.o. w T. w dniu 20 lutego 2020r. Umowę (...) nr (...) oraz Umowę (...) nr (...) w przedmiocie udzielenia pożyczki w celu sfinansowania remontów w powyższych lokalach. Po zawarciu tych umów płatnik składek była zobowiązana do przeprowadzenia remontu, w związku z tym dokonała zakupów materiałów budowlanych, mebli, zmywarki i innych środków niezbędnych do przeprowadzenia remontu.

DOWÓD: - umowa najmu z 16.10.2019r. - k. 7-8 akt,

- Umowa (...) nr (...) - k. 9 - 13 akt,

- Umowa (...) nr (...) - k. 14- 18 akt,

- faktury VAT- k. 22 - 38, 42 - 53, 55 - 97 akt,

- zeznania świadka K. K. (1) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 02:16:16 do 02:21:19,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:15:06.

Remont baru przy ul. (...) w T. rozpoczął się 3 lutego 2020r. i trwał do około połowy marca 2020r. Wykonywała go firma budowlana (...), której właścicielem jest S. J.. Remont był duży, kapitalny, były wymieniane wszystkie płytki, zainstalowano sufit podwieszany, wymieniono oświetlenie, została wyremontowana toaleta. Po pracach budowlanych dodatkowo inny stolarz poprawiał drewniany bar i szafki, montowano rolety zewnętrzne. Bar został otwarty dla klientów około 18 maja 2020r.

Przed remontem bar liczył 85 m². E. K. postanowiła z tej powierzchni wydzielić małe mieszkanie - kawalerkę, co wykonywał również S. J. z pracownikami - po remoncie baru. Prace w tym mieszkaniu trwały od końca marca 2020r przez 2 miesiące. Wykonując mieszkanie, pracownicy S. J. przechodzili przez powierzchnię baru, przynosili materiały, brudzili bar, wnosili gładź do baru, korzystali z wody i prądu, co wymagało systematycznego sprzątania baru. Bar był połączony z kawalerką, ściana oddzielająca bar od mieszkania stanęła na końcu. Osobne wejście do mieszkania było wykonane później. Powstało mieszkanie składające się z pokoju, kuchni, przedpokoju i łazienki. Remont baru i mieszkania trwał od godz. 7.00 do godz. 16.00.

Po remoncie bar liczy 50m², posiada dwa duże okna i zaplecze około 6m². W barze jest 8 stołów i 16 długich ław z drewna. Na podłodze i na ścianach są płytki oraz baranek.

S. J. remontował też bar (...) przy ul. (...) w T.. DOWÓD: - faktury VAT wystawione przez S. J. - k. 39, 41,

- faktura VAT na dostawę i montaż rolet zewnętrznych - k. 54 akt,

- zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:18:38 i od 00:28:43 do 00:47:39,

- zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:07:19 do 01:30:33,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:15:06 i od 00:28:15 do 00:44:11,

- zeznania świadka K. K. (1) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 02:16:16 do 02:21:19.

W związku z remontem baru przy ul. (...) pojawiła się konieczność sprzątnięcia po remoncie. E. K. nie była w stanie sprzątać osobiście z uwagi na chorobę reumatoidalnego zapalenia stawów oraz schorzenia kardiologiczne, w związku z tym poszukiwała pracownika do prac porządkowych. Kierowała oferty do wielu osób, ale był to początek epidemii i ciężko było z pracownikami. Płatnik składek wiedziała, że B. W. (1) szuka pracy, nie chciała stracić takiego pracownika, stąd zaproponowała jej zatrudnienie. Miała do niej zaufanie i bała się, że B. W. (1) podejmie inną pracę.

DOWÓD: - dokumentacja medyczna E. K. - k. 113- 121 akt,

-zeznania świadka K. K. (1) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 02:16:16 do 02:31:09,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:15:06 i od 00:28:15 do 00:44:11.

E. K. zaproponowała B. W. (1) zawarcie umów zlecenia na wykonywanie prac porządkowych w barze na ul. (...), ubezpieczona propozycję tę przyjęła. W tym czasie mąż B. K. był bardzo chory, co wykluczało codzienną pracę, stąd wybór umowy w formie zlecenia. Strony umówiły się na wynagrodzenie godzinowe za wykonywaną pracę. W dniu 20.03.2020r. została zawarta pomiędzy E. K. a B. W. (1) pierwsza umowa zlecenia na wykonanie prac porządkowych po remoncie, ze wskazaniem, że zlecenie będzie wykonywane od 20.03.2020r. do 19.04.2020r., z wynagrodzeniem 17, 00 zł. za godzinę. W dniu 20.04.2020r. strony zawarły drugą umowę zlecenia na prace porządkowe po remoncie, wskazując, iż zlecenie będzie wykonane przez B. W. (1) od 20.04.2020r. do 14.06.2020r., z wynagrodzeniem 17,00 zł. na godzinę.

DOWÓD: - umowa zlecenia z 20.03.2020r. - k. 19 akt,

- umowa zlecenia z 20.04.2020r. - k. 20 akt,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:15:06,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:15:59.

B. W. (1) wykonywała pracę na umowę zlecenia od 20 marca 2020r. do 31 maja 2020r. W marcu przepracowała 3,5 godz., w kwietniu 7 godzin, w maju 25 godzin. Sprzątała bar po remoncie i mieszkanie wydzielone z powierzchni baru. Przychodziła do pracy według potrzeb, na polecenie E. K., która notowała jej godziny pracy i przekazywała księgowej, która wystawiała rachunki. W barze sprzątała też B. W. (2), zatrudniona przez E. K. na podstawie umowy o pracę na ½ etatu od 2019r., a od marca 2020r. na cały etat na stanowisku barmana w barze przy ul. (...) w T.. B. W. (2) sprzątała bar w większej ilości godzin niż ubezpieczona (6- 8 godzin). Obie panie sprzątały według potrzeb, na polecenie E. K.. Sprzątnięcie polegało na myciu okien, podłóg, drzwi, stolików, sprzątnięciu toalety i zaplecza baru. Gdy remont baru zakończył się, potrzeba jego sprzątnięcia istniała dalej, w związku z remontem wydzielonego mieszkania. Przez bar przechodzili pracownicy, wnosili gładź i kurz, przenosili materiały. Ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie za pracę wykonywaną na podstawie 2 umów zleceń.

DOWÓD: - zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:47:39,

- zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:07:19 do 01:30:33,

- ewidencja czasu pracy za okres od marca 2020r. do maja 2020r. - k. 290 -291 akt,

- zestawienie godzin pracy - k. 172 akt,

- rachunki - k. 20v., 21 akt,

- przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:29:03,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:20:02.

S. J. widywał B. W. (1) i B. W. (2) przy sprzątaniu baru. B. W. (1) widział przy tych czynnościach od marca 2020r., jak również w czasie remontu wydzielonego mieszkania, który to remont trwał około 2 miesięcy po zakończeniu remontu baru.

DOWÓD: zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:07:19 do 01:22:37.

I. H. jest rencistą, stałym klientem baru (...). W 2020r. i 2021r. przychodził do baru dwa, trzy razy w tygodniu lub nawet codziennie w różnych godzinach, przechodził też koło baru, idąc po zakupy na rynek i do Biedronki. Zna B. W. (1), widywał ją w czasie pandemii przez okres kilku tygodni, gdy sprzątała po remoncie baru, zamiatając przed barem rozsypany gruz koło worków z gruzem, i ustawiając parasole. Widywał ją więcej niż 10 razy. W czasie remontu nie wchodził do baru. W ogródku przed barem są 2 lub 3 stoliki.

DOWÓD: - zeznania świadka I. H. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:50 do 02:06:21.

Do 20 lutego 2020r. na etacie barmana w barze przy ul. (...) zatrudniony był W. K., od marca 2020r. na całym etacie jest zatrudniona jako barman B. W. (2) (zatrudniona od na 1/2 etatu od 2019r. w tym samym barze). W. K. przestał pracować, gdy zaczął się remont baru, przeszedł na zasiłek przedemerytalny.

DOWÓD: - zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:18:38 i od 00:39:19 do 00:40:54,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:28:15 do 00:44:11 i od 01:01:19 do 01:15:53.

Bar na ul. (...) został otwarty po remoncie 18 maja 2020r. W okresie letnim bar jest czynny od godz. 8.00 do godz. 22.00, w okresie jesienno - zimowym - od godz. 9.00 do godz. 21.00 lub 22.00. W maju 2020r. jedyną barmanką w barze na etacie pracownika była B. W. (2). Od otwarcia baru do 15 czerwca 2020r. w barze pomagała też E. K..

E. K. uzyskała wyższe przychody w czerwcu 2020r. (20 539,00 zł), niż w maju 2020r. (12 821,00 zł).

DOWÓD: - zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:18:38,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:20:02,

- podsumowanie księgi przychodów i rozchodów - od 01/01/2020 - 31/12/2020 - k. 148 akt.

B. W. (1) wykonywała prace porządkowe na podstawie umowy zlecenia do końca maja 2020r. - zgodnie z ewidencją czasu pracy. W czerwcu 2020r. nie wykonywała umowy zlecenia, po 10 czerwca 2020r. przyjęła propozycję E. K. zatrudnienia u niej na podstawie umowy o pracę na 1/2 etatu jako barmanka w barze (...). Stan zdrowotny jej męża poprawił się.

DOWÓD: -przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:05:58 do 00:24:24 i od 00:28:15 do 00:44:11 oraz oświadczenie E. K. na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - 00:35:14,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:29:03.

W dniu 15.06.2020r. E. K. jako pracodawca i B. W. (1) jako pracownik zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 15.06.2020r. w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku barmana z wynagrodzeniem miesięcznym 1 300,00 zł. W umowie o pracę wskazano pomyłkowo miejsce pracy: T., I. 36 (miejsce zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej przez E. K.). Warunki umowy strony uzgodniły wspólnie.

B. W. (1) odbyła ogólny instruktaż i stanowiskowy z zakresu bhp, otrzymała informację o warunkach zatrudnienia, podpisała oświadczenie dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych i złożyła kwestionariusz osobowy. W dniu 08.06.2020r. ubezpieczona uzyskała zdolność do pracy na stanowisku barmana.

DOWÓD: - umowa o pracę - k. 105 i 166 akt,

- karta szkolenia wstępnego z zakresu bhp - k. 103 i 164 akt,

- informacja o warunkach zatrudnienia - k. 104 i 165 akt,

- oświadczenie dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych - k. 106 i 168 akt,

- kwestionariusz osobowy - k. 107 akt,

- orzeczenie lekarskie nr (...) - k. 112 i 149, 161 akt,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:28:15 do 00:44:11,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:29:03.

B. W. (1) podjęła pracę w dniu 15.06.2020r. jako barman - zgodnie z umową o pracę i wykonuje ją do dnia zamknięcia rozprawy, za wyjątkiem urlopów i okresów usprawiedliwionej nieobecności. Ubezpieczona podpisywała listę obecności codziennie, podobnie jak druga barmanka B. W. (2). Lista obecności znajdowała się w barze, na koniec miesiąca zabierała ją E. K..

DOWÓD: zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:18:38,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00: 28:15 do 00:44:11,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:15:59 do 00:29:03,

- listy obecności za okres od czerwca 2020r. do marca 2021r. - k. 108- 110 akt,

- imienne raporty miesięczne (...) P (...) za okres od czerwca 2020r. do września 2021r. - k. 219 - 230 akt,

- deklaracje rozliczeniowe (...) P (...) wraz z potwierdzeniami przelewów za okres od czerwca 2020r. do września 2021r. - k. 231 - 244 akt,

- listy obecności od maja 2021r. do grudnia 2021r. - k. 245 - 246 akt.

Listy obecności są dostarczane do księgowej K. K. (1).

DOWÓD: - zeznania świadka K. K. (1) na rozprawie w dniu 20 października 2021r.- protokół elektroniczny rozprawy od 02:21:19 do 02:31:09.

W barze (...) B. W. (1) pracowała przez 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku, B. W. (2) pracowała przez 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Ubezpieczona nie miała ściśle określonych godzin pracy. Godziny pracy obie barmanki ustalały między sobą, akceptowała to E. K., miały te same obowiązki, tylko różny wymiar czasu pracy. Bar działał na zasadzie zaufania. Barmanki przekazywały sobie zmianę i pieniądze bez pokwitowania. Co 2 -3 tygodnie była przeprowadzana w barze inwentaryzacja towaru i pieniędzy. E. K. nadzorowała osobiście pracę barmanek, była w barze codziennie, w różnych godzinach, również dzwoniła do baru. Za przywieziony towar do baru płaciły barmanki, pozostałe rachunki opłacała E. K., zabierając nadwyżkę pieniędzy.

DOWÓD: - zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:06:33 do 00:28:43,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:28:15 do 00:44:11,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:29:03.

Alkohol do baru był zamawiany telefonicznie lub osobiście u przedstawiciela PHU (...) Spółki z o.o. - P. S.. Spółka zajmuje się hurtową sprzedażą alkoholu. Alkohol zamawiały: B. W. (2) i B. W. (1). Towar był dostarczany następnego dnia po zamówieniu. Po przywiezieniu alkoholu barmanki musiały sprawdzić ilość towaru i podpisać fakturę. P. S. przywoził alkohol razem z oryginałem i kopią faktury. B. W. (1) i B. W. (2) podpisywały się na fakturach jako osoby upoważnione do odbioru faktury i towaru, płaciły za towar. Oryginał faktury otrzymywała barmanka, a kopię faktury zabierał P. S..

DOWÓD: - zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:18:38 do 00:28:43,

- przesłuchanie świadka P. S. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:50:52 do 01:01:33,

- 7 faktur VAT z podpisami B. W. (1) z lipca i sierpnia 2020r.- k. 247 - 251 akt,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:15:59 do 00:29:03.

P. S. odwiedzał bar (...) dwa razy w tygodniu w godzinach swojej pracy od 8.30 do 14.00. Jednorazowo w barze była jedna barmanka - B. W. (2) lub B. W. (1). P. S. widział w pracy B. W. (1) podczas świadczenia pracy. Obecnie również widuje B. W. (1) w pracy w barze przy ul. (...).

DOWÓD: - zeznanie świadka P. S. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:50:52 do 01:01:33.

J. F. prowadzi od 2004r. sklep z odzieżą używaną na ul. (...) w T., obok baru (...). Jej sklep jest czynny od poniedziałku do piątku od godz. 10.00 do godz. 17.00, w sobotę od godz. 9.30 do godz. 13.00. W 2020r. w związku z epidemią jej sklep był zamknięty przez 3 miesiące, w czerwcu 2020r. otworzyła sklep. J. F. zna B. W. (1), widywała w pracy B. W. (1), za barem, w 2020r., gdy przychodziła do baru rozmieniać pieniądze. Było to w godzinach pracy J. F.. J. F. założyła terminal, ale są klienci, którzy płacą gotówką. B. W. (1) również przychodziła do niej rozmieniać pieniądze. Obecnie J. F. widuje B. W. (1) w pracy w barze (...), na zmianę z B. W. (2).

DOWÓD: - zeznania świadka J. F. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:34:43 do 01:46:57,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:29:03 do 00:31:30.

Po otwarciu baru w 2020r. I. H. widywał w pracy w barze (...) B. W. (1). Przychodził do baru dwa, trzy razy w tygodniu lub codziennie na kawę lub sok. Widział, jak B. W. (1) obsługuje klientów. B. W. (1) jest jego dobrą znajomą, mówiła mu, że jest zatrudniona legalnie, I. H. nie pytał o szczegóły. Od niego również B. W. (1) przyjmowała pieniądze za napoje lub paluszki. E. K. widywała I. H. w barze przy ul. (...).

DOWÓD: - zeznania świadka I. H. na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 01:50:53 do 02:06:21,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:29:03 do 00:31:30,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39.

Usługi w zakresie księgowości dla E. K. świadczy od 2019 roku księgowa K. K. (1). Zajmuje się księgowaniem dokumentacji rachunkowej oraz kadrowo- płacowej, prowadzi akta osobowe i sporządza umowy dla E. K.. Księgowa nie zna B. W. (1), lecz przygotowywała dla niej umowy zlecenia i umowę o pracę. Wszystkie barmanki u E. K. są zatrudnione na podstawie umowy o pracę, B. W. (3) na 1/2 etatu.

Dokumentami E. K. zajmuje się fizycznie jedna z pracownic K. K. (1) - M. B.. Do obowiązków księgowej K. D. - K. należało przekazywanie do ZUS imiennych raportów rozliczeniowych. Taki raport za marzec 2020r. za B. W. (1) został przekazany do ZUS dopiero w czerwcu 2020r. Było to spowodowane stanem epidemii, pracownicy bali się przychodzić do pracy, była praca zdalna lub rotacyjna, duży chaos. Pracownicy zastępowali się wzajemnie, co miało negatywny wpływ na przepływ informacji i na funkcjonowanie biura. Kontakt z klientami był telefoniczny, była też wystawiona skrzynka na dokumenty. K. K. (1) włożyła jedną umowę zlecenia B. W. (1) w inne miejsce, a po czasie odkryła swój

błąd. Na początku epidemii E. K., z uwagi na chore serce, poddała się przez 3 tygodnie samoizolacji, dokumenty do księgowej przywoziła jej córka lub synowa.

DOWÓD: -zeznania świadka K. K. (1) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 02:31:09 do 02:40:04,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 01:19:32 do 01:29:01.

Ponownie bar został zamknięty 23 października 2020r. - do maja 2021r. B. W. (1) otrzymała wynagrodzenie za wykonywaną pracę, zarówno na umowę zlecenia jak i umowę o pracę przez cały okres zatrudnienia.

DOWÓD: przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:03:55 do 00:29:03.

W okresie od 1 grudnia 2020r. do dnia 2 lutego 2021r. B. W. (1) wykorzystywała urlop wypoczynkowy, od 3 lutego 2021r. do 23 czerwca 2021r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. E. K. wystawiła jej zaświadczenie do przeliczenia emerytury. Idąc do ZUS B. W. (1) złamała rękę w nadgarstku. Od dnia 24 czerwca 2021r. ponownie świadczy pracę. Ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie chorobowe od pracodawcy, a potem zasiłek chorobowy od ZUS.

DOWÓD: - karty urlopowe - k. 102 i 163 akt,

- zestawienie godzin pracy i usprawiedliwionej nieobecności B. W. (1) - k. 172 akt,

- orzeczenie o zdolności do pracy ubezpieczonej z 23.06.2021r.- k. 162 akt,

- zeznania świadka B. W. (2) na rozprawie w dniu 20 października 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:18:38 do 00:28:43,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39,

-przesłuchanie B. W. (1) na rozprawie w dniu 12 stycznia 2022r. - protokół elektroniczny rozprawy - od 00:15:59 do 00:29:03.

E. K. wypożycza od firmy (...) stoły i krzesła do letniego ogródka. W dniu 19.10.2021r. na protokole oddania krzeseł i stołów podpisała się B. W. (1)

DOWÓD: - protokół nr (...) z dnia 19.10.2021r. - k. 251v. akt,

- przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 00:44:11 do 01:01:39.

Na koniec grudnia 2019r. E. K. zatrudniała 3 pracowników: C. S. na 1/2 etatu, B. W. (2) na 1/2 etatu i W. K. na cały etat. Łącznie zatrudniała pracowników na 2 pełne etaty.

DOWÓD: - przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 01:01:39 do 01:15:53,

- dokument (...) P (...) k. 140 akt.

W dniu 25.05.2020r. pomiędzy Polskim Funduszem Rozwoju S.A. w W. a E. K. została zawarta umowa subwencji finansowej, w której E. K. wniosowała o kwotę subwencji 72 000,00 zł., wskazała stan zatrudnienia na dzień 31.12.2019r. w liczbie 2 pracowników oraz spadek przychodów -77%.

DOWÓD: - umowa subwencji finansowej - k. 141 - 147 i 292 - 300 akt,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 01:01:39 do 01:15:53.

Z § 4 ust. 1 Regulaminu ubiegania się o udział w programie rządowym „TARCZA FINANSOWA” Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm wynika, że na potrzeby wyliczenia maksymalnej kwoty Subwencji Finansowej Mikroprzedsiębiorca wskazuje liczbę pracowników na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o wypłatę Subwencji Finansowej, lecz nie wyższą niż liczba pracowników na dzień 31 grudnia 2019r. albo na koniec miesiąca odpowiadającego nazwie miesiąca złożenia wniosku w roku poprzednim. Natomiast § 4 ust. 3 określa, że kwota Subwencji Finansowej przy spadku przychodów poniżej 75% za 2 pracowników wynosi 72 000,00 zł.

DOWÓD: - wyciąg z Regulaminu ubiegania się o udział w programie rządowym „TARCZA FINANSOWA” Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm - k. 252, 252v. akt.

E. K. uzyskała subwencję z Polskiego Funduszu Rozwoju w dniu 25 maja 2020r i w dniu 19 czerwca 2020r. w łącznej kwocie 72 000,00 zł. Przy tej wypłacie zatrudnienie B. W. (1) nie było brane pod uwagę.

DOWÓD: - Lista „przypadków pomocy publicznej” otrzymanej przez E. K. - k. 216 akt,

- decyzje w sprawie subwencji finansowej - k. 301v., 302, 307v., 308 akt,

- potwierdzenie przelewów - k. - 253,253v. akt,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 01:01:39 do 01:15:53.

E. K. otrzymała też dofinansowanie w kwocie 18 573,99 zł. od Prezydenta Miasta T. w dniu 20 lipca 2020r., subwencję z Polskiego Funduszu Rozwoju w kwocie 162 000,00 zł. w dniu 18 stycznia 2021r. oraz dofinansowanie od Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w kwocie 15 000,00 zł. w dniu 25 stycznia 2021r. Przy wnioskowaniu o kwotę 162 000,00 zł. do PFR B. W. (1) była brana pod uwagę. Na dzień złożenia tego wniosku E. K. miała 2,5 etatu pracowników i 2 umowy zlecenia, łącznie 4,5 etatu. Przy wnioskowaniu o dofinansowanie od Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy B. W. (1) również była brana pod uwagę.

DOWÓD: - Lista „przypadków pomocy publicznej” otrzymanej przez E. K. - k. 216 akt,

- Umowa subwencji finansowej z dnia 18.01.2021r. - k. 308v. - 315 akt,

- dokumenty związane z uzyskaniem przez E. K. dofinansowania w kwocie 15 000,00 zł. i w kwocie 18 573,99 zł. - k. 315v. - 317 akt,

- umowa o świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy z Dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy wraz z listami płac - k. 318 - 325 akt,

-przesłuchanie E. K. na rozprawie w dniu 24 listopada 2021r. - protokół elektroniczny rozprawy od 01:01:39 do 01:15:53.

Decyzją z dnia 19 maja 2021 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt. 1, art. 6 ust. 1 pkt. 1 i 4, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt.1 i 2, ustawy z dnia 13 października

1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021r., poz. 423 z późn. zm.; dalej jako ustawa systemowa), – stwierdził, iż B. W. (1) u płatnika składek E. K.:

- nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia od 20.03.2020r. do 14.06.2020r.

- nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik od 15.06.2020r.

DOWÓD: - decyzja ZUS - k. 23- 26 akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawione ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o okoliczności bezsporne, dokumenty pozyskane w toku postępowania, znajdujące się w aktach osobowych B. W. (1) , w aktach sprawy oraz zawarte w załączonych aktach organu rentowego, a także w oparciu o zeznania świadków: B. W. (2), P. S., S. J., J. F., I. H., K. K. (1) oraz na podstawie zeznań w charakterze strony B. W. (1) i E. K..

Sąd dał wiarę dokumentom zgromadzonym w aktach sprawy, gdyż ich treść nie budziła wątpliwości Sądu, za wyjątkiem umowy o pracę w części dotyczącej miejsca pracy ubezpieczonej i pierwszej listy obecności ubezpieczonej w 2020r. Powyższe wątpliwości zostały wyjaśnione w czasie przesłuchania E. K., która wyjaśniła, iż rzeczywistym miejscem pracy B. W. (1) był bar przy uli. M. w T., a nie ul. (...) w T., gdyż jest to miejsce zamieszkania E. K. i miejsce jej działalności gospodarczej i zostało wskazane w umowie o pracę pomyłkowo. E. K. wyjaśniła też, że to ona pomyliła się na pierwszej liście obecności, wpisując 05 i poprawiła na 06. Zeznania w tym zakresie Sąd uznał za wiarygodne.

Za wiarygodne Sąd uznał również wszystkie dokumenty związane z zawieraniem między B. W. (1) a E. K. umowami zlecenia i umową o pracę. Organ rentowy zarzucał, iż strony tych umów nie przedłożyły pełnej dokumentacji w zakresie spornego zatrudnienia w trakcie postępowania przed organem rentowym, w tym pierwszej umowy zlecenia zawartej od dnia 20.03.2020r. oraz że zgłoszenie B. W. (1) do ubezpieczeń od dnia 20 marca 2020r. zostało dokonane w dniu 16.06.2020r. W toku postępowania sądowego dokumenty te zostały uzupełnione, a wskazywane przyczyny usprawiedliwienia tego stanu rzeczy Sąd uznał za wiarygodne. Z zeznań księgowej K. K. (1) wynikało bowiem, że zostało to spowodowane stanem epidemii, która spowodowała dezorganizację pracy w jej biurze rachunkowym oraz jej błędem, polegającym na przełożeniu umowy zlecenia od 20.03.2020r. w inne miejsce. E. K. zeznała też, że z uwagi na chore serce poddała się samoizolacji na początku epidemii, a jej dokumenty były zawożone do biura rachunkowego przez córkę lub synową, poza tym biuro pracowało w większości zdalnie, a dokumenty nie były przyjmowane osobiście przez pracowników, tylko wkładane do skrzynki. Powyższe okoliczności są wiarygodne i usprawiedliwiają stan rzeczy zarzucany przez organ rentowy, zwłaszcza że postępowanie dowodowe wykazało, iż B. W. (1) w sposób faktyczny świadczyła pracę zgodnie z pierwszą umową zlecenia z dnia 20.03.2020r.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków w całości. Zeznania te są szczegółowe, dokładne i wzajemnie się pokrywają i uzupełniają, tworząc obraz pracy ubezpieczonej na podstawie umów zleceń i umowy o pracę. Podkreślić należy, iż świadkowie są osobami obcymi dla B. W. (1) i E. K. i zgodnie potwierdzili wykonywanie przez ubezpieczoną pracy w okresie spornym. Ich zeznania znajdują potwierdzenie w przedłożonej dokumentacji. Świadek B. W. (2) była osobą sprząającą po remoncie baru i mieszkania i drugą barmanką w barze (...). Jest więc ona najlepiej zorientowana co do wszystkich okoliczności związanych z remontem baru, okresami otwarcia baru, zakresem prac ubezpieczonej wykonywanych w ramach umów o dzieło i umowy o pracę. B. W. (2) potwierdziła, że remont baru zakończył się w połowie marca 2020r. i że ubezpieczona wraz z nią sprzątała bar od marca 2020r., a następnie wydzielone z baru mieszkanie. Prace w tym mieszkaniu trwały przez 2 miesiące po remoncie baru, co wynika z zeznań świadka wykonującego ten remont - S. J.. Wiarygodne są więc zeznania E. K., iż B. W. (1) świadczyła pracę na umowie zlecenia do końca maja 2020r., natomiast w czerwcu 2020r. nie wykonywała już żadnych prac porządkowych związanych z umową zlecenia i remontami przy ul. (...).

Faktyczne wykonywanie umów zlecenia przez ubezpieczoną potwierdził też świadek S. J., który widział B. W. (1) przy sprzątanii, jak też klient baru (...), który widział, jak ubezpieczona zamiata teren przed barem, wokół worków na gruz.

Z kolei wykonywanie pracy w charakterze barmanki na 1/2 etatu potwierdzili świadkowie: współpracownik - B. W. (2), dostawca alkoholu - P. S., klient baru - (...), sprzedawczyni z sąsiedniego sklepu - (...). Księgowa K. K. (1) potwierdziła wykonywanie remontu w barze na ul. (...) oraz sporządzenie przez nią umów zlecenia oraz umowy o pracę.

Zeznania świadków pokrywają się ze szczegółowymi zeznaniami stron, które w ocenie Sądu, są wiarygodne. W kontekście całości materiału dowodowego Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić zeznaniom stron waloru wiarygodności.

Natomiast zeznania świadków i stron co do świadczenia pracy przez ubezpieczoną znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej ubezpieczonej dotyczącej pracowniczego stosunku pracy, w fakturach przyjęcia alkoholu podpisanych przez B. W. (1), w listach obecności, ewidencji czasu pracy z umów zlecenia i wystawionych rachunkach.

Materiał dowodowy w postaci dokumentów, zeznań świadków i stron pozwala na postawienie tezy, iż B. W. (1) faktycznie świadczyła pracę na podstawie umów zlecenia od dnia 20 marca 2020r. do dnia 31 maja 2020r. oraz na podstawie umowy o pracę na 1/ 2 etatu na czas nieokreślony od dnia 15 czerwca 2020r. i świadczy ją do dnia dzisiejszego na tych samych warunkach, z przerwą spowodowaną niezdolnością do pracy z powodu złamania ręki, co samo w sobie przemawia przeciwko pozorowaniu stosunku pracy.

Odwołanie B. W. (1) okazało się częściowo uzasadnione, skutkujące zmianą zaskarżonej decyzji.

Istotą niniejszego postępowania było ustalenie, czy umowy zlecenia i umowa o pracę zawarte przez B. W. (1) i E. K. miały rzeczywisty wymiar, tj. czy powyższe podmioty faktycznie łączył stosunek zlecenia i stosunek pracy, czy praca była faktycznie wykonywana, a co za tym idzie, czy ubezpieczona posiadała status zleceniobiorcy i pracownika oraz podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresach wskazanych w decyzji, czy też zawarcie tych umów miało na celu skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o pozorowaniu ich wykonania w tym okresie.

Przechodząc do omówienia podstawy prawnej należy wskazać na treść art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.), zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. W myśl art. 11 ust. 1 i 12 ust. 1 tej ustawy osoby te podlegają również obowiązkowym ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu.

W tym miejscu należy wskazać, że legalna (ustawowa) definicja stosunku pracy znajduje się w przepisie art. 22 § 1 k. p. Zgodnie z przepisem powołanym w zdaniu poprzedzającym – przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Jak więc wynika z analizy cytowanego wyżej przepisu, stosunek pracy jest dwustronnie zobowiązującym stosunkiem zobowiązaniowym (obligacyjnym) zachodzącym między jego stronami, tj. pracodawcą a pracownikiem. Każda ze stron tego stosunku jest względem drugiej jednocześnie – i uprawniona, i zobowiązana, przy czym obowiązki jednej strony stosunku odpowiadają uprawnieniom drugiej strony. I tak pracodawca jest zobowiązany do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, natomiast pracownik jest zobowiązany do wykonywania w sposób podporządkowany (tj. pod kierownictwem pracodawcy oraz we wskazanym przez niego miejscu i czasie) określonej pracy na rzecz pracodawcy. Stosunek pracy jest zatem więzią o charakterze dobrowolnym i trwałym, łączącą pracownika i pracodawcę, której treścią jest obowiązek osobistego wykonywania pracy określonego rodzaju przez pracownika pod kierownictwem, na rzecz i ryzyko pracodawcy oraz obowiązek pracodawcy zatrudniania pracownika przy umówionej pracy i wypłacania mu wynagrodzenia za pracę (wyrok SA w Lublinie w wyroku z dnia 26 czerwca 1996 r., III AP/10/96, LEX nr 29672).

W nawiązaniu do przepisu kodeksu pracy w literaturze i judykaturze z zakresu prawa pracy przyjęto wykładnię pojęcia „praca” z art. 22 § 1 k.p. rozumianego jako działalność:

- 1) zarobkową (tj. wykonywana za wynagrodzeniem);
- 2) wykonywaną przez pracownika osobiście (z możliwością wyręczenia się, za zgodą pracodawcy, inną osobą – w zakresie niektórych czynności);
- 3) mającą charakter powtarzalny, wykonywaną na ogół codziennie, ewentualnie – w dłuższych odstępach czasu, nie będącą więc jednorazowym wytworem (w przeciwieństwie do dzieła występującego w ramach umowy o dzieło) lub też jednorazową czynnością (wyjątek stanowi umowa na czas wykonania określonej pracy, przypominająca umowę o dzieło);
- 4) wykonywaną na ryzyko pracodawcy, który na ogół dostarcza pracownikowi narzędzi do wykonywania pracy, ale też ponosi ujemne konsekwencje niezawinionych błędów popełnianych przez pracownika (tzw. ryzyko osobowe), jak również ponosi ryzyko gospodarcze i ekonomiczne związane z prowadzoną działalnością (na ogół jest to działalność gospodarcza) – musi więc np. płacić pracownikom za niezawinione przez nich przestoje, wypłacać odprawy w przypadku likwidacji stanowisk pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników itp.;
- 5) wykonywaną pod kierownictwem pracodawcy; w praktyce oznacza to, że pracownik jest zobowiązany do stosowania się do poleceń pracodawcy – o ile są one zgodne z prawem i dotyczą pracy świadczonej przez danego pracownika (przepis art. 100 § 1 k.p.); pracownik zobowiązany jest w czasie pracy pozostawać do dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę (przepis art. 128 k.p.). Podporządkowanie pracownika w stosunku do pracodawcy dotyczy wyłącznie podległości organizacyjnej, nie ma natomiast zastosowania do sytuacji prawnej pracobiorcy, która jest określona postanowieniami umowy o pracę oraz bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa pracy (por. Tadeusz Zieliński, [w:] Kodeks pracy – komentarz pod redakcją Ludwika Florka, Dom Wydawniczy ABC, 2005, wydanie 4, s. 249 - 251).

Z kolei definicję pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych zawiera przepis art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. Mając na względzie spójność systemu prawnego oraz zasadę racjonalnego prawodawcy uznać należy, że pojęcia „pracownika” używane przez ustawodawcę w przepisie art. 22 § 1 k.p. oraz w art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są ze sobą tożsame (wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 r., I UK 296/04, LEX nr 171652).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi prace na podstawie umowy zlecenia w okresach od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zdaniem Sądu umowa zlecenia ulega rozwiązaniu wskutek upływu terminu, na jaki została zawarta. Jest dopuszczalne przyjęcie wcześniejszego rozwiązania umowy wskutek wykonania zlecenia. Rozwiązanie umowy wcześniejsze wymaga albo wyraźnego złożenia oświadczenia woli albo przyjęcia rozwiązania w sposób dorozumiany. Bowiern oświadczenie woli można uznać za złożone, jeżeli w sposób dostatecznie zrozumiały ujawnia wolę stron. Może być ono wyrażone także przez jakiegokolwiek zachowanie, które wskazuje na wolę rozwiązania umowy.

Przechodząc na grunt niniejszego postępowania Sąd - mając na uwadze stanowisko organu rentowego - dokonał oceny łączącego ubezpieczoną i płatnika składek stosunku prawnego w postaci umowy zlecenia i umowy o pracę przez pryzmat przepisu

art. 83 § 1 kc, czyli pod kątem dokonania czynności pozornej.

Zgodnie z treścią art. 83 § 1 k.c. pozorność czynności prawnej ma miejsce wówczas, gdy oświadczenie woli jest złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Rezultatem takiej czynności jest jej nieważność. Przy omawianiu czynności

prawnej pozornej należy wskazać jej trzy elementy, które muszą wystąpić łącznie, tj. oświadczenie woli musi zostać złożone dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie oraz adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej dla pozorów. Jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy, pozornosc czynności prawnej zachodzi w sytuacji, gdy strony stwarzają pozór dokonania jednej czynności prawnej, podczas gdy w rzeczywistości dokonują innej czynności prawnej np. zawierają umowę darowizny, gdy w rzeczywistości chodzi o sprzedaż (patrz wyrok SN z 13 kwietnia 2005 r., IV CK 684/04, LEX nr 284205). Analogicznie fikcyjna czynność prawna ma miejsce m. in. wtedy, gdy strony zawierają umowę o pracę, a faktycznie łączy je umowa zlecenia. **Warto przy tym wskazać, że umowę o pracę, pomimo poprawności formalnej strony zatrudnienia, uważa się za zawartą dla pozorów, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy** (patrz wyroki SN z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190, z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, OSNP 2005/15/235, z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997 nr 15, poz. 275, z dnia 16 marca 1999 r., II UKN 512/98, OSNAPiUS 2000 nr 9, poz. 368, z dnia 28 lutego 2001 r., II UKN 244/00, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 496 oraz dnia 18 maja 2006 r., II UK 164/05, PiZS 2006/9/33).

Zatem, aby przyjąć, iż nawiązanie stosunku pracy i zlecenia między stronami było pozorne, należało zbadać świadomość ubezpieczonej, tj. czy godziła się na to, aby zawrzeć przedmiotowe umowy wyłącznie w tym celu, aby E. K. uzyskała wyższą pomoc finansową w ramach Polskiego Funduszu Rozwoju oraz inne dofinansowanie z Tarcz Antykryzysowych.

Oceniając zawarte umowy zlecenia należy wskazać, iż sporne umowy zlecenia nie zostały zawarte dla pozorów. Zostały one podpisane 20.03.2020r. i 20.04.2020r. i nie miały związku z uzyskaniem przez E. K. subwencji z Polskiego Funduszu Rozwoju w dniu 25 maja 2020r i w dniu 19 czerwca 2020r. w łącznej kwocie 72 000,00 zł. Przy tych wypłatach zatrudnienie B. W. (1) nie było brane pod uwagę, gdyż był brany pod uwagę stan zatrudnienia u płatnika składek na dzień 31 grudnia 2019r. Na ten dzień B. W. (1) nie była zatrudniona u E. K., a więc zawarcie umów zleceń nie miało na celu zwiększenie pomocy finansowej z PFR, a jedynie rzeczywiste świadczenie pracy przez ubezpieczoną i uzyskanie przez nią wynagrodzenia. Późniejsza uzyskiwana pomoc przez E. K. z PFR oraz od innych podmiotów nie uzasadnia tezy, iż umowa zlecenia z ubezpieczoną została zawarta tylko w celu uzyskania tej pomocy, bowiem B. W. (1) faktycznie świadczyła pracę do dnia 31 maja 2020r. realizując umowę zlecenia.

Należy przypomnieć, iż E. K. wykazała to, iż remont baru na ul. (...) był faktycznie wykonywany. Na ten cel płatnik składek uzyskała pożyczki i zakupiła potrzebne środki i materiały do remontu, co znalazło potwierdzenie w umowach pożyczki, fakturach VAT, w zeznaniach świadków. Remont baru i wydzielonego z niego mieszkania został przeprowadzony, a świadkowie B. W. (2) i S. J. potwierdzili, iż był to remont kapitalny i wymagał ciągłego sprzątnia, gdyż do remontowanego mieszkania wchodziło się przez bar. Nie ulega wątpliwości, iż nie wystarczyło w takiej sytuacji jednorazowe posprzątnięcie baru, lecz należało bar sprzątać stale, aż do końca całego remontu. Należy wziąć też pod uwagę, że w marcu 2020r. w barze nie pracował już barman W. K. a E. K. nie była w stanie sprzątać osobiście z uwagi na schorzenia reumatyczne i kardiologiczne. **Została zatem wykazana potrzeba zatrudnienia dodatkowego pracownika na umowę zlecenia, oraz fakt, iż B. W. (1) faktycznie wykonywała pracę na umowę zlecenia od dnia oznaczonego w umowie zlecenia jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania, tj. od dnia 20 marca 2020r., do dnia 31 maja 2020r., za co otrzymała wynagrodzenie. E. K. oświadczyła wprost, iż ubezpieczona nie wykonywała pracy na podstawie umowy zlecenia w czerwcu 2020r., co oznacza - zdaniem Sądu - że przedmiotowa umowa zlecenia uległa rozwiązaniu z dniem 31 maja 2020r. wskutek jej wykonania - przez czynności dorozumiane.** Nie zaprzeczyła temu B. W. (1). Wykonywanie pracy na umowę zlecenia potwierdzili świadkowie: B. W. (2), S. J. i I. H., jak też ubezpieczona oraz płatnik składek.

W związku z powyższym, reasumując, Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż B. W. (1) u płatnika składek E. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na umowę zlecenia od dnia 20 marca 2020r. do dnia 31 maja 2020r. (punkt I a wyroku).

W punkcie II wyroku Sąd oddalił odwołanie B. W. (1) w części dotyczącej podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na podstawie umowy zlecenia przez B. W. (1) w okresie od dnia 1 czerwca 2020r. do dnia 14 czerwca 2020r. gdyż w tym okresie umowa zlecenia nie była wykonywana z uwagi na jej wcześniejsze rozwiązanie w dniu 31 maja 2020r.

Jeśli chodzi o umowę o pracę, to jej podpisanie w dniu 15.06.2020r. również nie zostało dokonane dla pozor, gdyż nie miało wpływu i związku z uzyskaniem przez E. K. subwencji z (...) Funduszu (...) w dniu 25 maja 2020r i w dniu 19 czerwca 2020r. w łącznej kwocie 72 000,00 zł. Przy tych wypłatach zatrudnienie B. W. (1) nie było brane pod uwagę, gdyż był brany pod uwagę stan zatrudnienia u płatnika składek na dzień 31 grudnia 2019r. Na ten dzień B. W. (1) nie była zatrudniona u E. K., a więc zawarcie umowy o pracę nie miało na celu zwiększenie pomocy finansowej z (...), a jedynie rzeczywiste świadczenie pracy przez ubezpieczoną i uzyskanie wynagrodzenia.

Nie może też znaleźć uznania Sądu twierdzenie organu rentowego o pozorności umowy o pracę z tego powodu, że E. K. dostawała w późniejszym okresie kolejne wsparcie z (...) i innych podmiotów. Postępowanie dowodowe bowiem wykazało, że niezależnie od tego, iż dla uzyskania kolejnego wsparcia ubezpieczona liczyła się jako pracownik, to przede wszystkim podkreślić trzeba, iż faktycznie świadczyła pracę, co wyklucza działanie dla pozor. Poza tym ZUS nie wykazał, że zatrudnienie B. W. (1) w dniu 15 czerwca 2020r. na podstawie umowy o pracę było spowodowane wyłącznie chęcią uzyskania dofinansowania lub dotacji w przyszłości, co było zdarzeniem przyszłym i niepewnym, a z kolei E. K. wykazała potrzebę zatrudnienia ubezpieczonej w barze w charakterze barmana, gdyż B. W. (2) została w barze sama jako barmanka, a bar był czynny przez 12 godzin na dobę.

Generalnie Sąd nie podziela zastrzeżeń organu rentowego podanych w zaskarżonej decyzji.

Okoliczność, iż B. W. (1) jest teściową córki E. K., nie stanowi dowodu istnienia pozorności zawartych umów. Sam organ rentowy wskazuje, iż bliska relacja stron „, mogła mieć wpływ na zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych B. W. (1)”. Po pierwsze ZUS tego nie wykazał, po drugie, przepisy prawa nie stoją na przeszkodzie zatrudniania osób pozostających w bliskiej relacji, czy też związanych więziami pokrewieństwa czy powinowactwa. Po trzecie w opisanym stanie faktycznym rzeczywistym celem zawarcia przedmiotowych umów była wola realizowania umowy zlecenia i umowy o pracę przez B. W. (1) na rzecz E. K.. Nie wystąpiło skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o pozorowaniu ich wykonywania.

Przekazanie imiennego raportu rozliczeniowego za marzec 2020r. za B. W. (1) dopiero w czerwcu 2020r. oraz nie przedłożenie pełnej dokumentacji związane z zatrudnieniem na umowę zlecenia zostało usprawiedliwione początkiem epidemii i dezorganizacją zarówno w działalności biura rachunkowego, jak i w działalności gospodarczej płatnika składek z obawy na zachorowanie na COVID – 19.

Płatnik składek wykazała potrzebę gospodarczą zatrudnienia B. W. (1), zarówno na podstawie umów zleceń, jak i umowy o pracę. Ubezpieczona świadczy pracę osobiście do dnia dzisiejszego, jest to praca w warunkach pracowniczego podporządkowania, w wyznaczonym miejscu i czasie, posiada przełożonego, czas pracy ubezpieczonej jest ewidencjonowany. Płatnik składek, jako pracodawca, wypełnia również swoje obowiązki, zorganizowała miejsce pracy ubezpieczonej, wypłaca wynagrodzenie oraz opłaca obowiązujące składki do ZUS – u za ubezpieczoną, czego organ rentowy nie kwestionował. Gdyby nie było potrzeby gospodarczej zatrudnienia ubezpieczonej, umowa o pracę z nią zostałaby rozwiązana. Przerwa w świadczeniu pracy została spowodowana nieplanowaną niezdolnością do pracy związaną ze złamaniem ręki. Potrzeba zatrudnienia dodatkowego barmana w barze (...) istniała niezależnie od zwolnienia E. K. z obowiązku płacenia składek i otrzymania przez nią świadczeń postojowych w czasie epidemii. W ocenie Sądu stan epidemii i lock down, a nawet straty w działalności gospodarczej nie są argumentem przeciwko zatrudnianiu pracowników. Prowadzenie działalności gospodarczej jest przecież procesem długofalowym, wiąże się z ryzykiem podejmowanych decyzji, które są decyzjami autonomicznymi każdego pracodawcy. Należy tylko wskazać, iż zatrudnienie ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę nastąpiło 15 czerwca 2020r. Wówczas nikt nie wiedział, jaki

będzie dalszy los epidemii i gospodarki. Gdyby płatnik składek z uwagi na epidemię chciała zaniechać działalności, to nie zatrudniałby ubezpieczonej. Remont baru na ul. (...) i jego otwarcie w maju 2020r. świadczy o woli przetrwania i poszukiwania nowych rozwiązań, do których należy zaliczyć zatrudnienie ubezpieczonej.

Reasumując, Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska organu rentowego, iż rzeczywistym celem zawarcia przedmiotowej umowy nie była wola realizowania przez B. W. (1) obowiązków zleceniobiorcy i obowiązków pracowniczych.

Na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów oraz zeznań świadków i stron Sąd uznał, że ubezpieczona zawarła umowę o pracę faktycznie realizowała. Pracę podjęła z dniem 15 czerwca 2020r. i świadczy ją do chwili obecnej.

Praca jest świadczona osobiście, za umówionym wynagrodzeniem, w warunkach pracowniczego podporządkowania, (czas pracy był ewidencjonowany, ubezpieczona posiadała przełożonego, miała wyznaczone miejsce pracy i zakres obowiązków oraz czynności) i na ryzyko pracodawcy.

Umowa o pracę zawarta pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek była zatem zgodna z prawem i nie nosiła cech pozorności w myśl art. 83 § 1 k.c. w zw. z art.300 k. p. Tym samym brak było podstaw do wyłączenia ubezpieczonej z ubezpieczeń społecznych na podstawie zaskarżonej decyzji, albowiem ubezpieczona posiadała tytuł prawny do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, wynikającym z treści art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, tj. była pracownikiem. Odwołanie zasługiwało zatem na uwzględnienie. Reasumując, Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, iż B. W. (1) u płatnika składek E. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik od 15 czerwca 2020 roku (punkt I b wyroku).

Sąd nie orzekał o kosztach procesu z uwagi na to, że ubezpieczona ani płatnik składek nie złożyły wniosku o przyznanie kosztów do dnia zamknięcia rozprawy (art. 109 § 1 k.p.c.).

Sędzia Danuta Domańska